

NUMMER 1
VÅR/SOMMAR 2025

ETT MAGASIN FRÅN
ÅLANDSBANKEN

ÅLANDS BANKING

INVESTERINGAR

Så balanserar du
avkastning och risk

ÖSTERSJÖPROJEKTET

Kampen för
torskens överlevnad

FRAMTIDENS GOLF

Kan golfbanan bli
förebild för hållbarhet

GUIDE: TESTAMENTE

Undvik de vanliga
misstagen.

SIDAN 20

MAIJA ITKONEN

Eggflationens tämjare

Onego Bio skapar äggviteprotein utan höns.

ÅLANDSBANKEN

Reseförsäkring på ditt kort

Som Premium- eller Private Banking -kund har du ett omfattande kortförsäkringspaket för trygghet både hemma och på resor. Reseförsäkringen gäller vid olyckor och plötslig sjukdom året om, överallt i världen.

Försäkrade på resan är följande:

- ✓ kortinnehavaren
- ✓ medresande maka/make/sambo
- ✓ barn under 23 år i samma hushåll

Läs mer om våra fullständiga villkor på alandsbanken.se eller **skanna QR-koden**.

Vill du veta mer om din kortförsäkring?

Kontakta Zurich Insurances Kundservice

Måndag – fredag 10–18

+358 (0)201 443 240

sweden.alandsbanken@zurich.com

Har du frågor?

Välkommen att kontakta din Kundensvariga via Mobilbanken eller ring vår Kundservice:

+358 (0)204 292 910*

*Lokal samtalsavgift (lna/msa). Samtalen spelas in.

Vi går vår egen väg

ÅLANDSBANKEN

Anne-Maria
Salenius
Chef
Ålandsbanken
Finland

LEDARE

Trygghet och förtroende i en osäker värld

VÅREN ÄR REDAN här och vi går mot sommaren. När solljuset ökar ser man fler leenden, och det är underbart att följa naturens uppvaknande. Ibland är det bra att avstå från poddlyssnandet eller telefonsamtalet när man går ut på promenad och i stället vara närvarande och njuta av naturens ljud. Detta har jag aktivt gjort den senaste tiden och det har känts bra. Vi har bara en tendens att alltid vara så effektiva.

Miljöns och Östersjöns välbefinnande är viktigt för oss på Ålandsbanken. Utan en välmående miljö mår vi inte bra, att vistas i naturen gör oss bevisligen gott. Miljöns välmående kräver fortfarande handlingar och engagemang, både från samhället, företag och oss alla.

”Det är viktigt att vi fokuserar på de saker vi kan påverka i vår vardag.”

Bra idéer och innovationer behövs för att bekämpa klimatförändringen och rädda Östersjön. I denna tidning kan du läsa om startupen Onego Bio som grundats av Maija Itkonen.

Genom Östersjöprojektet arbetar vi tillsammans för att rädda vårt älskade Östersjön, och vi har redan uppnått mycket. Vi har donerat cirka 5,5 miljoner euro till projekt som förbättrar Östersjöns tillstånd, och vi har redan åstadkommit mycket. I år fick vi ett rekordantal ansökningar. Detta visar hur stor betydelse vårt arbete har och hur många som vill bidra till att skydda Östersjön.

Världsläget är för närvarande exceptionellt och väcker säkert oro. Det är viktigt att vi fokuserar på de saker vi kan påverka i vår vardag. Att säkra vår ekonomi och öka vår förmögenhet skapar en känsla av trygghet och hjälper oss att navigera i osäkra tider. Våra experter på Ålandsbanken hjälper dig gärna med alla frågor som rör din förmögenhet.

ANNE-MARIA SALONIUS
Chef Ålandsbanken Finland

FAKTA
Ålandsbanken
i siffror

10 616 m€

i aktivt förvaltad kapital 2024.

65 m€

var rörelseresultatet 2024.

Östersjöprojektet har delat
ut cirka

5,5 m€

för projekt och idéer som förbättrar
Östersjöns välbefinnande.

**Utsedd till bästa Private
Banking-aktör i Finland
2021, 2022, 2023 och 2024.**

KANTAR PROSPERA
Shape your future

REDAKTION

Ålandsbanking utges av Ålandsbanken,
Bulevarden 7, 00120 Helsingfors.

Chefredaktör Jenny Ruda
E-post jenny.ruda@alandsbanken.fi
Ansvarig utgivare Anne-Maria Salenius
Redaktionell produktion Birdh
Art direction 25AH
Omslagsfoto Jetro Stavén
Tryck Grano Oy på miljövänligt papper.

Kontakta Ålandsbanken
Helsingfors 0204 293 600
Tammerfors 0204 293 200
Vasa 0204 293 300
Åbo 0204 293 100
Pargas 0204 293 150
Uleåborg 0204 29 011
www.alandsbanken.fi/sv/

Nummer 1

Vår/sommar 2025

INTERVJU

MAIJA ITKONEN
Äggviteprotein utan höns. Maija Itkonens startup kan revolutionera livsmedelsindustrin.

38 Q&A MIKAEL SÖDERLINDH
”Hard work pays the bill.”

6 IKORTHET

SIGNALER
Om utsikterna på den europeiska marknaden, nordisk jämställdhet och företagens favoritstäder.

8 ÖSTERSJÖPROJEKTET

TORSKENS REVANSCH
Storsatsning på att stabilisera torskbeståndet är en nyckel för hela Östersjöns ekosystem.

18 ÅLANDSBANKEN

TRYGG PÅ RESAN
Missa inte de tjänster och funktioner som ger dig och din ekonomi en extra trygghet under semestern.

20 GUIDE

ATT SKRIVA TESTAMENTE
Skapa trygghet för dig och dina efterlevande. Familjejuristen förklarar vad som är viktigt att tänka på.

PERSONLIGT

I CHEFSSTRATEGENS HUVUD
Kunskap, erfarenhet och en stor dos psykologi. Möt Ålandsbankens chefsstrateg Jyri Suonpää.

22

28 COACHEN

RISKJUSTERAD AVKASTNING
Att investera handlar inte om att undvika risk, utan om att förstå och hantera den.

30 HÄLSA

BLÅ ZONERNAS LÄRDOMAR
Livsfaktorerna som leder till ett hälsosammare och längre liv.

Alltid i Ålandsbanking

32 MARKNADSKRÖNIKA, NIKLAS WELLFELT

36 TIPS OCH NYHETER FRÅN ÅLANDSBANKEN

38 Q&A, MIKAEL SÖDERLINDH, ENTREPRENÖR

Innehållet i denna trycksak utgör allmän information och inte finansiell rådgivning till enskild person. Även om Ålandsbanken har strävat efter att verifiera informationen kan det inte garanteras att denna i alla avseenden är korrekt, fullständig eller rättvisande. Informationen tar inte hänsyn till enskild persons specifika ekonomiska eller skattemässiga situation. Finansiell rådgivning bör sökas från kvalificerad rådgivare innan någon konkret transaktion genomförs eller handling vidtas. Alla prognoser är förenade med osäkerhet och det faktiska utfallet kan bli ett annat än prognosen. Värdet på finansiella instrument kan variera och reduceras och för vissa även bli negativt. Ålandsbanken friskriver sig från ansvar för samtliga skador och förluster, såväl direkta som indirekta, som kan uppstå i anledning av informationen. Informationen är skyddad av upphovsrätt och får inte utan Ålandsbankens tillstånd kopieras, distribueras eller publiceras. Tvister i anledning av informationen ska prövas enligt svensk rätt av svensk domstol exklusivt.

TIPS
UTBLICK
Från smarta smycken och möbler i papper till bastubad i Oslo och den mytiske miljardären Masayoshi Son.

34

INSIKT
GOLFEN STÄLLER OM
Miljöbov eller en förebild för hållbarhet inom idrottsvärlden? Framtidens golfbanor utvecklas med naturen i tanken.

24

TIDENS TECKEN

TID FÖR EUROPA?

Efter en stökig inledning av året med USA:s tullkrig och volatila börser ses ett ökat intresse för den europeiska marknaden hos investerare.

Ser vi en revansch för Europa?

– Utsikterna i Europa har på senare tid förbättrats avsevärt, vilket även synts i aktiekurserna, särskilt genom stigande värderingar. Tysklands infrastruktur- och försvarsstödspaket samt lättningen av skuldbromsen har utan tvekan varit en bidragande faktor.

Vad kan det leda till?

– I eurozonen är påverkan på BNP-förväntningarna inte stor, men ändå betydande, med en ökning på cirka 0,2–0,3 procent per år. En risk är de inflationsdrivande effekterna av stimulansåtgärderna. ECB:s räntesänkningar fortsätter, och vi är redan nära slutnivån. Kombinerat med fallande inflation och positiv löneutveckling, är det definitivt gynnsamt för den privata konsumtionen.

Hur ser det ut för de nordiska bolagen?

– Vi har en stark bas- och verkstadsindustri som gynnas av den ekonomiska återhämtningen i Europa. När räntorna sjunker och efterfrågan ökar finns det även lovande bolag inom byggsektorn. Vinstförväntningarna är goda och samtidigt relativt realistiska, och det finns fortfarande utrymme för uppvärdering.

JYRI SUONPÄÄ
Chefsstrateg Ålands-
banken Fondbolag

FOTO: UNPLASH/THUSENGHEERING

ACCELERERANDE FORSKNING

BBC rapporterar att mikrobiologer vid Imperial College i London länge forskat kring varför vissa bakterier är immuna mot antibiotika. Forskningsledaren presenterade kärnproblemet för Googles verktyg “AI co-scientist” som efter 48 timmar återkom med samma slutsatser som det tog forskarteamet tio år att nå fram till.

Källa: BBC

SÅ IN I NORDEN JÄMSTÄLLT

Varje år jämför The Economist arbetsvillkoren för kvinnor i 29 OECD-länder i sitt så kallade glastaks-index. Indexet baseras på tio faktorer – allt från arbetskraftsdeltagande och löner till betald föräldraledighet och politisk representation. Nordiska länder brukar hamna i topp, och så även i år.

1. Sverige
2. Island
3. Finland
4. Norge
5. Frankrike

Källa: Economist

FOTO: UNPLASH/GETTY IMAGES

”Det dummaste handelskriget i historien.”

Wall Street Journal skräder inte orden i en kommentar till Donald Trumps tullar mot handelspartners.

FOTO: UNPLASH/REDCARBLUE

1,55
grader

varmare än pre-industriell tid. 2024 var det varmaste året som någonsin uppmänts på jorden uppger den meteorologiska världsorganisationen WMO i sin årliga rapport.

Källa: WMO

SLUTSCROLLAT FÖR BARN I AUSTRALIEN

AUSTRALIEN SKA som första land i världen förbjuda sociala medier för barn under 16 år. Den nya lagen lägger ansvaret på tech-bolagen att förhindra minderåriga från att använda deras plattformar. Förbudet gäller plattformar som Snapchat, TikTok, Facebook, Instagram, Reddit och X. Syftet med åtgärden är att skydda barn och unga från potentiella risker kopplade till sociala medier.

Källa: Breakit.se

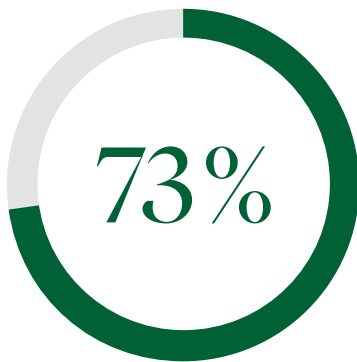

FOTO: UNPLASH/REXUS

Snabbare omställning i syd

Under de senaste fem åren har produktionen av förnybar energi vuxit med en årlig tillväxttakt på 23 procent i det globala syd, jämfört med 11 procent i världens rikaste ekonomier. Globala syd är en term som omfattar utvecklingsländer i Afrika, Asien och Latinamerika.

Källa: FT.com

SÅ MYCKET HAR BESTÅNDEN av däggdjur, fiskar, fåglar samt grod- och kräldjur minskat med sedan 1970. Det visar en rapport från WWF och Zoological Society of London. Den största nedgången har skett i Latinamerika, där minskningen är hela 95 procent sedan 1970. Huvudorsaken är att produktion av livsmedel tränger undan de vilda djurens naturliga livsmiljöer.

Källa: WWF och ZSL

5,5 MILJONER EURO FÖR ÖSTERSJÖN

DEN 29 APRIL presenteras årets mottagare av Östersjöprojektet och vilka som får dela på cirka 550 000 euro. Sedan starten 2014 har projektet finansierat innovativa idéer, startups och initiativ som stärker Östersjöns hälsa – med totalt cirka 5,5 miljoner euro.

I år ökade antalet ansökningar med närmare 47 procent, en tydlig signal om att

engagemanget för Östersjön växer. Tidigare mottagare av finansiering inkluderar banbrytande startups som Solar Foods och P2X Solutions Oy, forskningsprojekt som Projekt Björkskär samt etablerade aktörer som John Nurminens Stiftelse och Race for the Baltic.

Stödet delas ut inom tre kategorier: Renhet, Framtid och Biologisk mångfald.

Genom Östersjöprojektet fortsätter Ålandsbanken att driva på förändring och möjliggöra verklig påverkan för ett friskare Östersjön, i dag och i framtiden.

FOTO: UNPLASH/REXUS

FÖRETAGENS FAVORITSTÄDER

Zürich har av tidningen Fortune utsetts till Europas företagsvänligaste stad baserat på en rad faktorer som exempelvis upplevd livskvalitet, produktivitet, skatter för individer och företag, boendekostnader, restider till flygplatser, ranking av universitet, kriminalitet samt antal soltimmar. Fortune rankar 50 städer. Hur ligger det till med Norden? Köpenhamn hamnar på plats 7, Oslo på plats 8, Stockholm på plats 18 och Helsingfors på plats 21.

TOPP 5

1.	Zürich
2.	Wien
3.	München
4.	Luxemburg
5.	Dublin

Källa: Fortune

EXKLUSIV NEDGÅNG

VINKONNÄSSÖRER, konstlärare och motor-entusiaster fick se värdet på sina exklusiva tillgångar sjunka eller stagnera under 2024.

Priset på konst och viner sjönk med 16 procent respektive 11 procent på auktioner. Samtidigt sjönk priset på diamanter med nästan 20 procent, medan priset på samlarbilar mer eller mindre var oförändrat.

Källa: Economist

Torsklarver kan rädda Östersjöns ekosystem

Östersjöns torskbestånd har minskat drastiskt de senaste decennierna vilket påverkar hela ekosystemet. Stiftelsen BalticWaters satsar stort på att vända utvecklingen med sitt projekt ReCod – utsättning av småtorsk i Östersjön.

TEXT JULIA LINDSTRÖM FOTO BALTICWATERS

2 500 000. Så många torsklarver har stiftelsen BalticWaters, tillsammans med Uppsala universitet, satt ut i Östersjön genom sitt projekt ReCod sedan 2022.

– ReCod är ett av våra mest spännande projekt som handlar om att försöka få tillbaka torsken till områden där den i dag inte längre leker. Under de senaste 25 åren har Östersjöns fiskbestånd fiskats ner med över 75 procent, och torsken får inte fiskas alls längre, säger Konrad Stralka, vd för BalticWaters.

BalticWaters är en oberoende insamlingsstiftelse som på olika sätt arbetar för ett friskare Östersjön. Med målet att vårt hav ska leva genomför de olika

miljöprojekt både på land och till havs.

– Vi jobbar politiskt väldigt aktivt och bedriver storskaliga projekt – alltid nära vetenskapen och i samarbete med universitet. Vi är uthålliga och ger inte upp förrän vi får en mätbar effekt, säger Konrad Stralka.

SITUATIONEN I ÖSTERSJÖN

Östersjön är ett utsatt hav där fiske och miljöpåverkan har skapat dåliga förutsättningar för torsken att kunna leva och föröka sig. Med stöd från bland annat Ålandsbankens Östersjöprojekt, som bidragit med finansiering för utsättning av torsklarver, har BalticWaters startat projektet ReCod

”Torsken är nödvändig för att hjälpa Östersjöns ekosystem.”

för att rädda torsken.

Torsken har blivit både mindre i storlek och färre i antal. Situationen för torsken beror på flera faktorer, bland annat att fisken har svårt att hitta föda och överleva på grund av den låga salthalten, syrebristen och de döda bottnarna i Östersjön. För att torsken ska kunna föröka sig behöver torskäggen kunna flyta en bit ovanför botten, vilket inte är möjligt under de nuvarande förhållandena.

– I dag är det nästan bara kring Bornholm som Östersjötorsken kan leka. Vi vill se om det går att få tillbaka torsken till områden där den lekt tidigare. Vill man problematisera frågan kan

man koppla det till uppvärmningen. Torskens ägg och larver är otroligt känsliga för både salthalt och temperatur. Är temperaturen någon grad fel så dör de, säger Konrad Stralka.

PÅVERKAR HELA EKOSYSTEMET

Men varför är just torsken så viktig för Östersjön? Som rovdjur högst upp i näringskedjan påverkar arten hela ekosystemet i Östersjön. Om torsken försvinner ökar sill och skarpsill som äter zooplankton, och när zooplankton minskar ökar mängden växtplankton. Detta kan bidra till att öka effekterna av övergödning.

– Förutom att vara en näringsrik och fantastisk matfisk för oss människor som lever runt havet är torsken nödvändig för att hjälpa Östersjöns ekosystem. Som toppredator reglerar den andra arter i ekosystemet.

DNA-SPÅRNING

Under åren med projektet ReCod har BalticWaters fångat torsk från Bornholm för att i ett laboratorium på Gotland låta fisken leka, så att ägg blir befruktade och små torsklarver kläcks fram. De har sedan satts ut på olika platser i Östersjön. I laboratoriet har de saltat upp bassänger i olika grad för att anpassa larverna till den plats där de ska sättas ut i havet.

– När vi skulle sätta ut larver utanför Gävle där salthalten är runt två-tre promille drog vi ner salthalten i kläckerierna väldigt mycket för att undersöka om de skulle klara sig överhuvudtaget, säger Konrad Stralka.

För att kunna följa upp och mäta resultatet av utsättningarna arbetar de med DNA. Genom att klippa av en liten bit av fenan kan de skapa en DNA-profil på föräldrafisken. På så vis kan de sedan undersöka om torsklarverna överlevt och vuxit till sig.

– Det är lite bökigt att följa upp på det här sättet då proverna lätt kontamineras, därför försöker vi hitta andra billigare och enklare metoder. Men det kommer att bli lättare när vi i framtiden sätter ut större larver och så småningom små fiskar.

– Söder om Stockholm finns en innesluten havsvik där vi släppt ut många larver. Vi väntar just nu på resultatet av årets provfiske där vi får se om det är några av våra fiskar.

FAKTA

BalticWaters och Östersjöprojektet

Östersjöprojektet stöttar insatser som förbättrar läget i Östersjön och har finansierat BalticWaters projekt ReCod med 50 000 euro.

– Stödet från Ålandsbanken var avgörande för att kunna genomföra försöket med att anpassa torsklarverna till låga salthalter och sedan genomföra utsättningen av larver utanför Gävle. Det bidrar till ny kunskap inom ReCod-projektet och till BalticWaters långsiktiga arbete med att hjälpa torsken tillbaka i Östersjön, säger Konrad Stralka.

BalticWaters är en oberoende insamlingsstiftelse som driver projekt, opinionsarbete och fiskforskningslaboratorium – allt med målet att havet ska leva. Stiftelsens grundare och huvudfinansiar är Ann-Sofie Mattson.

”Det skulle vara otroligt värdefullt om Sverige och Finland kan kroka arm i de här frågorna.”

Konrad Stralka
VD, BalticWaters

Många boende i området säger att de för första gången på länge kunnat se torsk i viken. Om det visar sig vara våra fiskar är det såklart superhäftigt, säger Konrad Stralka.

KRÄVS SAMARBETE

BalticWaters projekt med att sätta ut torsklarver är unikt i Norden och Konrad Stralka menar att fler insatser måste ske i kust- och havsmiljö. Sedan 2019 är det förbjudet att fiska torsk i Östersjön och en stor opinion vill se en förändring av sättet vi fiskar på.

– Sverige och Finland fiskar tillsammans ungefär 70 procent av all fisk i Östersjön. Jag tror att det skulle vara otroligt värdefullt om våra länder kan kroka arm i de här frågorna.

Hösten 2024 flyttade Baltic Waters in i ett nybyggt fiskforskningslaboratorium utanför Nyköping. Det blir det största laboratoriet av sitt slag i Östersjöregionen.

– Många universitet och institut lägger ner sina anläggningar av ekonomiska skäl och med vårt nya labb kan vi tillhandahålla en infrastruktur dit universitet kan komma och jobba med fisken. Här kommer vi kunna styra det mesta, allt från dygnsrytm, årstid samt syre- och salthalt.

På det nya laboratoriet går ReCod in i fas två där torsklarverna nu ska födas upp till små fiskar innan utsättning i havet. Larverna ska matas i cirka 30 dagar innan de sätts ut och därefter kommer antalet dagar öka till 60. Målet är att hitta den ultimata åldern och storleken på fisken för att så många fiskar som möjligt ska överleva efter utsättningen.

– När klarar de sig bäst? Vi vet att

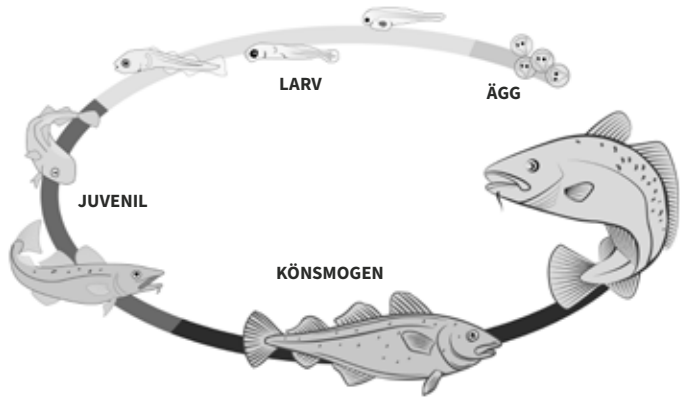
ju större fisken blir desto större är sannolikheten att den överlever, men det kostar mycket pengar att hålla dem länge så det gäller att hitta en bra balans. Effekterna om det här skulle lyckas är jättestora, säger Konrad Stralka.

KNIVEN MOT STRUPEN

Konrad Stralka kommer in på klimatförändringarna och de utmaningar vi står inför. För BalticWaters är det tydligt hur mycket som behöver göras – och hur komplext arbetet är.

– Jag tror att det som är speciellt med just den här typen av miljöfrågor är att vi faktiskt har kniven mot strupen nu. Det här kan inte vänta, vi måste agera och vi måste få alla goda krafter i alla länder att hjälpas åt.

– Det positiva är att människan har en enorm förmåga att faktiskt förändra saker när det väl krävs. Det som är dumt är att vi ofta gör det först när vi måste, inte när vi borde, säger Konrad Stralka.

Torskens stadier från ägg till vuxen individ.

ReCod

I steg 1 av ReCod var målet att genomföra försök med utsättningar av 4–6 dagar gamla torsklarver på några platser utmed ostkusten för att undersöka om larverna överlever och klarar att etablera sig.

I steg 2 kommer larven att matas upp till 60 dagar innan utsättning. Blir försöken framgångsrika finns möjlighet för återetablering av torsken i Östersjön på fler platser, något som ökar chanserna att bevara och skydda det unika östra beståndet.

Steg 1 av ReCod genomförs och finansieras av BalticWaters och Uppsala universitet. Därutöver finns ett antal partners som på olika sätt bidrar till projektet: Ålandsbanken via Östersjöprojektet, Ørsted, Leader Gute, Region Gotland, Sveriges Lantbruksuniversitet samt Ulla och Curt Nicolins stiftelse.

Torsklarverna förs försiktigt ned i utsättningsenheten. Enheten försluts och sänks ned till avsett djup där den öppnas och larverna släpps ut.

Maija Itkonen om Ålandsbanken

”Jag har varit privatkund hos Ålandsbanken under en lång tid, och även Onego Bio blev företagskund hos banken. Jag uppskattar Ålandsbankens personliga servicekultur, och naturligtvis delar vi värderingar som miljöarbete och ansvarstagande.”

Hon vill skaka om äggindustrin

Livsmedelsstartuper Onego Bio, med Maija Itkonen vid rodret, ruvar på en lösning som kan revolutionera hur världen producerar och konsumerar äggviteprotein.

TEXT JOUNI KANTOLA FOTO JETRO STAVÉN

EN ENGELSKA TERMEN

Deggflation är en kombination av orden ”egg” (ägg) och ”inflation”. Termen hänvisar till prisökningen på ägg orsakad av äggbrist som drabbat många länder runt om i världen. Men vad handlar det egentligen om?

Ägg, och framför allt äggvita med sin unika förmåga att skumma, geléa och binda, är en av livsmedelsindustrins mest eftertraktade råvaror. Äggvita och dess protein, ovalbumin, är en stöttepelare både inom livsmedelsindustrin och i våra kostvanor. Bakverk och bröd, godis och desserter, charkprodukter och färdigmat, cocktails, mejerivaror och glass – alla innehåller de äggviteprotein i varierande grad.

Höns, som värper dessa ägg, är världens vanligaste fågel. Det finns omkring 30 miljarder tamhöns, eller snarare fanns, tills fågelinfluensans senaste våg svepte över världen som en pandemi från 2021 och framåt. Bara i USA har runt 15 procent av värphönsen avlivats till följd av smittan. Som resultat har vi fått en akut äggbrist och mer än fördubblade priser det senaste året. Eggflation har därmed drivit på inflationen i samhället.

Vad många däremot inte vet är att

FAKTA
Maija Itkonen

ÅLDER: 48 år
GÖR: Vd och medgrundare av Onego Bio.
BOR: Född i Tavastehus, bosatt i Helsingfors.
FAMILJ: Fyra barn, gift med författaren Juha Itkonen.

lösningen på både äggvitans pris och ovalbuminets tillgänglighet kan finnas på Onego Bios huvudkontor i Arabia-stranden i Helsingfors.

ÄGGVITA UTAN HÖNS

Vd Maija Itkonen slår upp de klarröda, tunga metallportarna och visar vägen in i det ännu tomma kontorsutrymmet. Onego Bio är inte det första företaget här som siktar på en global expansion. Den tidigare hyresgästen var modehuset Ivana Helsinki, grundat av Paola Suhonen som hade det första nordiska varumärket som valts till huvudprogrammet både på Paris och New Yorks modevecka.

Ett gott omen, kanske? Itkonens mål är nämligen att ta Onego Bio till USA och den globala marknaden så snabbt som möjligt. Fokus ligger på äggindustrin med en marknad värd över 300 miljarder euro.

– Vår produktionsanläggning ska ligga i Wisconsin och vårt kontor i San Diego, Kalifornien. Just nu inväntar vi tillstånd från USA:s livsmedels- och läkemedelsmyndighet FDA för vår produkt *Bioalbumen*, vilket skulle bana väg för att ledande företag inom livsmedelsindustrin kan använda vår produkt i stor skala, säger Maija Itkonen.

Genom en metod som kallas precisionsfermentering producerar Onego

Bio äggviteproteinet *Bioalbumen*, som är kemiskt identiskt med det i ägg, men helt framställt utan höns. Företagets patenterade process använder svampen *Trichoderma reesei* för att producera proteinet.

Itkonens ögon lyser av entusiasm när hon berättar historien bakom *Trichoderma reesei*.

– Det är en fascinerande och lång historia där Finland och USA har gått en lång väg hand i hand.

Svampen upptäcktes under andra världskriget då man märkte att den bröt ner den amerikanska arméns uniformer och tältdukar. Upptäckten ledde till ökad forskning om *Trichoderma reeseis* organism, särskilt i Finland.

För att göra en lång historia kort: *Bioalbumen* från Onego Bio är i sin nuvarande form en innovation som utvecklats vid Teknologiska forskningscentralen VTT i Finland av den amerikanske molekylärbiologen Christopher Landowski. År 2022 fick Maija Itkonen uppdraget att kommersialisera teknologin och lyckades säkra ett startkapital på tio miljoner euro, vilket gjorde att Onego Bio kunde bryta sig loss från VTT och bli ett eget bolag. Landowski är nu Onego Bios teknologichef och en av medgrundarna.

Onego Bio vill bidra till ett mer hållbart livsmedelssystem.

”Dagens äggproduktion är inte hållbar för miljön. Hela systemet är i grunden trasigt.”

Bioalbumen är identiskt med äggviteprotein från höns, men samtidigt veganskt.

Maija Itkonens milstolpar

2008	2008	2015	2022	2023	2024
Tar en masterexamen i industriell och strategisk design vid Aalto-universitetet, samt en examen i International Design Business Management, IDBM.	Grundar PowerKiss, ett företag som utvecklar lösningar för trådlös laddning. Våren 2013 säljs företaget till amerikanska Powermat, där Itkonen arbetar fram till 2015 som vice vd med ansvar för design och varumärke.	Medgrundare av Gold & Green Foods i Helsingfors, som utvecklar växtbaserade proteiner. Arbetar först som vd och senare som Chief Innovation Officer.	Grundar Onego Bio som vd.	Onego Bio blir grundande medlem i Precision Fermentation Alliance och Food Fermentation Europe. Företagets djurfria äggvita vinner Fast Companys World Changing Ideas Awards 2023.	Magasinet Wired listar Onego Bio som ett av Europas 100 hetaste startups.

Målet är att snarast lansera Bioalbumen i USA och på den globala marknaden.

Under det ännu tomma kontorsutrymmet är Onego Bios bioreaktorer och forskningslaboratorier redan i full drift.

Precisionsfermentering påminner om ölbryggning. I båda processerna matas mikroorganismer med socker för att producera önskade molekyler. Vid öltillverkning är målet att skapa alkohol, medan Onego Bios fermenteringstankar producerar äggviteprotein.

– Vi har tämt *Trichoderma reeseis* svamporganism och förvandlat den till en levande produktionsanläggning. Den trivs i denna miljö, och ju mer glukos vi matar den med, desto nöjdare är den.

Onego Bios metod för att producera ovalbumin är många gånger mer

effektiv än traditionell äggproduktion – för att inte tala om de miljömässiga och etiska fördelarna. Slutprodukten är äkta äggviteprotein, men helt utan djur involverade i processen. *Bioalbumen* är veganskt eftersom det inte kommer från djurriket, men personer med äggallergi kan inte äta det, eftersom det består av 100 procent äggviteprotein.

TURBOLADDAD ERFARENHET

Onego Bio är Itkonens tredje startup. Hennes första företag, PowerKiss, som utvecklade trådlösa laddare integrerade i möbler, sålde hon till USA år 2013. Kort därefter blev hon en av Finlands mest välkända startup-entreprenörer när finländarna föll pla-

”Jag måste medge att genomförandet av en idé är extremt beroendeframkallande.”

MAIJA ITKONEN OM:

Innovation i Finland

”Finland har en enorm koncentration av talang inom bioteknologi. Det är sant att platser som Silicon Valley lockar till sig mycket teknologisk kompetens, men en nackdel där är den hårda konkurrensen, opportunismen, den snabba omsättningen av team och de höga kostnaderna.

Nästa stora internationella genombrott kan lika gärna komma från Finland och Arabiastranden, där man kan ta en skidtur under arbetsdagen. I slutändan minns ingen var något egentligen har sitt ursprung.”

dask för Pulled Oats, det växtbaserade proteinet som hon och hennes affärspartner Reetta Kivelä lanserade som köttsubstitut, och som bokstavligen slets från butikshyllorna. Pulled Oats var på väg mot internationell framgång, men resan hade sina utmaningar.

Nu leder Itkonen Onego Bio både som entreprenör och vd – med samma kraft och effektivitet som en turboladdare. Hennes erfarenhet och expertis inom livsmedelsteknologi och internationell affärsutveckling hör till det främsta i Finland.

Är hon kanske beroende av att grunda startups?

– Jag är beroende av att avsluta saker, inte att påbörja dem. Jag är en listnörd och får motivation av att bocka av saker och få dem ur världen. Jag måste medge att genomförandet av en idé är extremt beroendeframkallande. Eftersom jag är utbildad industriell designer, så kanske företagsbyggande är mitt sätt att förstå och uppleva världen.

STOR KOMMERSIELL POTENTIAL

Om Onego Bio lyckas med sin globala expansion kommer det framför allt att bero på att det bioreaktorfram-

ställda ovalbuminet är skyddat från prisfluktuationer och kommer att vara permanent billigare än traditionell äggvita från höns. Det gör produkten oemotståndlig för livsmedelsindustrin. Bioalbumen kanske bara är en liten rad i ingrediensförteckningen på en produktförpackning, men den har potential att förändra världen.

– Dagens äggproduktion är inte hållbar för miljön. Hela systemet är i grunden trasigt. Fågelinfluensa-epidemi har lett till att hundratals miljoner fjäderfä dött i fångenskap, samtidigt som foderpriserna mer än fördubblats och energikostnaderna skjutit i höjden. Äggindustrin står inför en omöjlig situation. Förhållandena i jättelika hönsanläggningar är så ohyggliga att det är svårt att hitta personal som vill jobba där.

Klimatförändringar, brist på rent vatten och odlingsbar mark samt förlust av biologisk mångfald är några av vår tids största hot. Om livsmedelsindustrin skulle börja använda Onego Bios äggvita i stor skala, skulle det ha en positiv inverkan på flera av dessa globala, ekologiska och etiska problem.

Bioalbumen är en produkt som kan tämja eggflationen.

I lokalen vid Arabiastranden pågår precisionsfermentering i bioreaktorer.

Alltid trygg på semestern

FOTO: UNISPLASH/STINA GOTTARDI

Att en lyckad semester kräver lite planering är ingen nyhet. Det är klokt att också förbereda sin ekonomi inför resan och ha koll på de trygghetstjänster som du som Private- eller Premium Banking-kund har. Här är tipsen som bidrar till lite extra avkoppling i sommar.

Sätt guldkant på resan

SPARA TID OCH ENERGI och låt våra experter hjälpa dig att både hitta och boka sevärdheter, hotell eller restauranger på ditt resmål. Som Premium- och Private Banking-kund får du tillgång till tjänsten Concierge Service. Ring eller mejla så får du skräddarsydd hjälp. Du hittar kontaktuppgifter i Concierge-portalen via Mobilbanken (Dina Förmåner > Concierge Service). Du betalar endast kostnaderna för de produkter eller tjänster som du beställer, själva servicen är avgiftsfri.

1 Säkert med kort

Att använda kort på resan är ofta att föredra framför kontanter, inte minst eftersom du snabbt kan spärra kortet om du tappar det eller blir bestulen. En digital plånbok är en ytterligare trygghet och kan vara en räddning på resan om du tappar ditt kort, eller lämnat plånboken på hotellet. I stället för att använda dina fysiska kort, aktivera tjänster som Apple Pay, Samsung Pay eller Google Pay och betala smidigt med din telefon eller smarta klocka.

2 Anpassa dina kortgränser

Logga in i Mobilbanken och ställ in anpassade gränser för köp och uttag under resan. Du kan enkelt ställa in maxbelopp för transaktioner och blockera vissa regioner för att minimera risken för bedrägerier. Om behovet förändras kan du snabbt justera inställningarna och exempelvis höja beloppsgränsen temporärt inför ett köp.

3 Håll extra koll på transaktioner

Aktivera push-notiser för alla korttransaktioner. På så sätt upptäcker du direkt om någon obehörig skulle göra köp med ditt kort.

4 Spärra allt med ett samtal

Se till att registrera dina kort i tjänsten StopService, via internetkontoret. Genom StopService kan du spärra alla dina registrerade kort samt även mobiltelefon- och passnummer med ett enda samtal. Glöm inte att spara numret till StopService i din telefon så att du snabbt kommer åt det +358 20 144 3240. Telefonnumret hittar du även lätt i Mobilbanken. Tjänsten är tillgänglig dygnet runt.

För dig som är golfare

Alla golfare kan glädjas åt kortets Hole-in-One-försäkring, som ger dig möjlighet att fira det perfekta golflaget med spelkamraterna för upp till 500 euro. Spelavgiften behöver inte vara betald med kortet. Gäller förstås också på din hemmabana.

Genom StopService kan du snabbt få hjälp dygnet runt.

5 Hjälp i nöden

Genom tjänsten StopService har du också möjlighet att snabbt beställa nytt pass samt även få nödkontanter om du skulle tappa plånboken. I nödfall skickas även ersättande biljetter för hemresa. Och med hjälp av kodade personliga bagagebrickor kan förlorat bagage returneras snabbare till dig.

6 Ditt kort är laddat med reseförsäkring

I våra Premium- och Private Banking-kort ingår ett brett paket av försäkringar, inte minst en omfattande reseförsäkring som gäller vid olyckor och sjukdomar, både under inrikes- och utrikesresor. En extra trygghet är att du inte behöver betala resan med kortet för att försäkringen ska gälla. Medresande make/maka/sambo samt barn under 23 år som bor i samma hushåll är också försäkrad. Försäkringen är i kraft tills du fyller 80 år.

7 Support vid ID-stöld

Om du blir av med pass eller ID-kort, eller av annan anledning misstänker att någon försöker missbruka din identitet, tar du kontakt med Ålandsbankens ID-stöldsUPPORT. Där får du en handläggare som genom en fullmakt kan hjälpa dig genom hela processen. Tillsammans kartlägger ni omfattningen och stoppar vidare försök till bedrägeri. Ett team av experter finns tillgängliga för olika behov – exempelvis att bestrida obefogade betalningskrav, upprätta bedrägerispärr hos kreditupplysningsföretag eller att kräva att orättmätiga anmärkningar avlägsnas.

Testamente på rätt sätt

Att skriva ett testamente skapar trygghet för både dig och dina efterlevande. Ålandsbankens jurist går igenom vad du bör tänka på när du upprättar ett testamente och hur du undviker vanliga misstag.

TEXT **JULIA LINDSTRÖM** ILLUSTRATION **FREDRIK TJERNSTRÖM**

DET FINNS MÅNGA anledningar att upprätta ett testamente, inte minst för att underlätta arvsprocessen för dina nära och kära, samt för att minska risken för konflikter i framtiden.

För att formulera ett tydligt och bra testamente anpassat efter just din situation är det viktigt att sätta sig in i de olika lagar och regler som finns.

I dag är det allt vanligare med familjekonstellationer som inte alltid består av den typiska ”kärnfamiljen”.

– Är du ogift och utan barn gäller arvsordningen men med ett testamente kan du bestämma till vem arvet ska tillfalla. Har du däremot barn kan de alltid kräva sin laglott. Många kanske tänker att det inte är så viktigt med testamente när man saknar nära arvingar, men jag skulle säga att det är precis tvärtom. Med ett testamente kan du rikta arvet dit du vill, säger Karl-Wilhelm Lindgren, jurist på Ålandsbanken.

STRÄNGA FORMKRAV

När ett testamente upprättas är det många formkrav som måste följas för att dokumentet ska anses vara giltigt. Testamentet ska bland annat vara skriftligt och undertecknat av dig själv vid dina sinnens fulla bruk i närvaro av två ojäviga vittnen.

VIKTIGT ATT TÄNKA PÅ

Karl-Wilhelm Lindgren lyfter några punkter som kan vara bra att ta upp i ett testamente. Det ena gäller förskott på arv. Har du gett bort gåvor till dina barn kan det vara bra att ta upp detta i testamentet – ska det räknas som förskott på arv eller inte?

Det andra gäller enskild egendom och giftorätt. Vill du att till exempel din dotter ska arva sommarstugan, och att den inte ska ingå i en eventuell framtida skilsmäsoavvittring utan stanna inom familjen, är det viktigt att formulera att arvet är enskild egendom.

Fördelning av arv i olika situationer

SINGEL UTAN BARN

Utan testamente gäller arvsordningen. Med ett testamente kan du bestämma till vem arvet ska tillfalla.

GIFT UTAN BARN

Gifta ärver varandra om makarna saknar bröstavingar (barn) och inget annat formulerats i ett testamente. Efter efterlevande makens/makans död går arvsordningen upp i ledet, de vill säga till den först avlidnas och den senare avlidnas föräldrar. Därefter kommer syskon, syskonbarn, syskonbarnbarn och föräldrars syskon. Kusiner ärver inte varandra.

GIFT OCH HAR BARN

I Finland ärver inte makar automatiskt varandra om den avlidna har bröstavingar, då ärver bröstavingarna. Om du skriver i testamentet att maken/makan ska arva en del är det viktigt att ha koll på laglotten. Den innebär att var och en bröstavinge har rätt att kräva sin laglott, vilken är hälften av dennes arvslott.

SAMBO MED ELLER UTAN BARN

Sambor ärver inte varandra. Vill du att din sambo ska arva dig krävs därför ett testamente. Saknas ett testamente kan du vara tvungen att flytta ut ur bostaden som den avlidna sambon ägt. Har ni ägt bostaden tillsammans kan du behöva köpa ut arvingarna eftersom de då blivit delägare.

Om du helt saknar legala arvingar går ditt arv till den finska staten.

– Ett annat exempel då det är angeläget att se över giftorätten är om du är delägare i ett familjebolag där det kan vara viktigt för företagets fortlevnad att en delägare inte ska behöva inkludera sitt innehav i familjebolaget i en eventuell skilsmäsoavvittring.

ANLITA EN SAKKUNNIG

Ta hjälp av en jurist för att formulera

ditt testamente för att minska risken för misstag och konflikter.

– Det kan såklart alltid uppstå konflikter eftersom det ofta väcker väldigt starka känslor i en sådan här situation, men fördelen med att ta hjälp är att man åtminstone vet att det formella är korrekt.

Karl-Wilhelm Lindgren ger rådet om att försöka informera arvingarna om hur du tänkt kring testamentet innan du går bort. Genom att kommunicera och sträva efter en rättvis fördelning minskar riskerna för eventuella tvister och frågetecken.

Om någon vill klandra ett testamente måste det göras inom sex månader efter att alla arvingar delgivits testamentet.

TILLGÅNGAR UTOMLANDS

När du har tillgångar utomlands lönar det sig att kolla upp vilka regler som gäller i det specifika landet.

– I till exempel Spanien är det klokt att upprätta ett testamente som registreras där, då behöver inte det finska dokumentet översättas och utredas av spanska myndigheter. Det underlättar boutredningen och arvskiftet och sparar mycket tid och byråkrati, säger Karl-Wilhelm Lindgren.

”Fördelen med att ta hjälp är att man åtminstone vet att det formella är korrekt.”

Från Proust till prognoser

Efter tre decennier i bankvärlden fascineras Jyri Suonpää fortfarande av att finansmarknaden sjuder av liv – med osäkerhet, tolkningar och mänskliga relationer. ”Marknaden handlar i högsta grad om psykologi”, säger Ålandsbankens nya chefsstrateg.

TEXT **ELNA NYKÄNEN ANDERSSON** FOTO **JETRO STAVÉN**

JYRI SUONPÄÄS MORGON HAR, som alla andra morgnar, börjat med läsning. Som den bokmal han är, slukar han allt han kommer över – från världslitteraturens klassiker till Bloombergs nyhetsflöden och fackböcker om finansbranschen. Just nu ligger Marcel Prousts *På spaning efter den tid som flytt* och Tom G. Palmers *Kapitalismens moral* på nattduksbordet.

– Chefsstrategens viktigaste uppgift är att forma bankens marknadssyn. Den ligger till grund för våra investeringsbeslut och kapitalförvaltningens allokeringar. Och eftersom allt oftast hänger ihop är läsning den viktigaste delen av jobbet, säger Jyri Suonpää.

Idag är läsningen kanske viktigare än någonsin. Att landa i den månatliga marknadsanalysen har blivit allt mer komplicerat sedan Donald Trump blev president i USA.

– Jag föreläser på många kund-event, och ofta när jag uppdaterat min presentation säger Trump något nytt, och situationen förändras nästan till det motsatta. Osäkerheten är den dominerande faktorn just nu, både på marknaden och i världen i stort, och osäkerhet är det värsta marknaden kan tänka sig, säger Suonpää.

TRE DECENNIER I FINANSVÄRLDEN

Som chefsstrateg är Jyri Suonpääs

uppgift att analysera möjliga scenarion och identifiera de mest sannolika framtidsvägarna. Här har han stor nytta av sina över 30 år i branschen. Innan han i december tillträdde som chefsstrateg för Ålandsbankens kapitalförvaltning i Finland var han chef för ränteförvaltningen – en roll han fortsätter att ha parallellt med sin nya tjänst. Tidigare har karriären tagit honom till bland annat banken ABN AMRO i Amsterdam.

Jyri Suonpää valde finansbranschen tvärt emot sin gamla lärares råd. När han som fysikkunnig gymnasieelev berättade att han skulle söka till Handelshögskolan blev lärarens reaktion minst sagt skeptisk:

– Slösa inte bort ditt liv där, sa han. Men jag är glad att jag inte lyssnade på fysikläraren, för finansvärlden har varit oerhört intressant och lärorik. Marknaden handlar i högsta grad om psykologi och mänsklig interaktion.

FOKUS PÅ NORDEN

Kapitalförvaltning kan enligt Suonpää närmas utifrån två ytterligheter: antingen intuitivt eller helt med hjälp av datadriva metoder som AI. Hans egen metod ligger någonstans mitt emellan. Ålandsbankens investeringar har Norden som huvudfokus, vilket ger honom stora möjligheter att använda intuitionen.

– Den intuitiva delen innebär att det är nödvändigt att träffa företagsledningar. Och det är betydligt lättare för mig att möta vd:ar och finanschefer för nordiska bolag än att få till ett möte med ledningen för ett företag i exempelvis Nya Zeeland.

Diversifiering, kostnadseffektivitet och långsiktighet är viktiga principer i bankens förvaltningsfilosofi.

– Långsiktighet är svårt, särskilt när marknadsvärdet svänger kraftigt. Men man måste kunna hålla sina impulser i schack och hålla fast vid den ursprungliga investeringsplanen, säger Suonpää.

Hur påverkar osäkerheten din investeringsstrategi?

– Vi rör oss från en multipolär till en bipolar värld, där två starka aktörer dominerar – USA och Kina. Det gäller att analysera hur geopolitiska förändringar kan påverka en viss bransch eller till och med ett enskilt företag.

En annan aspekt är att öka flexibiliteten, vilket på investeringsmarknaden betyder högre likviditet. Den tredje är det jag redan nämnt om diversifiering, att genom god riskhantering inte lägga alla ägg i samma korg.

Har inflationen stabiliserats på en lägre nivå, eller kan det fortfarande komma ett bakslag?

– Just nu ser det bra ut, men en kalldusch kan inte uteslutas. Mycket beror på hur löneutvecklingen i euroområdet ser ut. Geopolitiken

”Vi rör oss från en multipolär till en bipolar värld.”

spelar också in, eftersom den snabbt påverkar oljepriset, vilket i sin tur påverkar inflationssiffrorna.

Hur ser du på den ekonomiska situationen i Finland?

– Den ser ju inte särskilt ljus ut. Finlands ekonomi är konjunktur-känslig och beroende av det globala ekonomiska läget. Men det finns ljusglimtar i Kina, vilket kan vara positivt för Finland, då många finska företag har betydande verksamhet där.

– Fred i Ukraina skulle vara en positiv injektion för Finland och hela Europa, särskilt för byggsektorn och infrastruktursatsningar. Och när freden någon gång kommer måste relationerna med grannen i öst på sikt normaliseras. Kanske flyger Finnair en vacker dag åter över Sibirien till Asien.

FAKTA

Jyri Suonpää

ÅLDER: 58.

FAMILJ: Fru och flerfärgade pudeln Sandra.

BOR: Helsingfors.

BÖRJADE PÅ ÅLANDSBANKEN: 2014, ränteportföljförvaltare

SENAST LÄSTA BOK: Ray Kurzweil, ”The Singularity Is Nearer: When We Merge with AI”.

DOLD TALANG: Kan byta drivremmar på en skördetröska – det finns ett flertal och de måste monteras i rätt ordning för att allt ska fungera.

Det ständigt föränderliga världsläget ställer höga krav på marknadsanalysen.

FOTO: UNSPLASH/JAVIER QUIROGA

FAKTA

Teknik för hållbar golf

AI-styrd banskötsel. Smart teknik som analyserar väderprognoser, markfuktighet och grästillskott i realtid. Systemet kan automatiskt justera bevattningen för att spara vatten och hålla fairways i toppskick – utan att en greenkeeper behöver lyfta ett finger.

Biologiska gödningsmedel. I stället för konstgödsel experimenterar golfklubbar med naturliga metoder som komposterat gräsklipp, biokol och mikroorganismer som stärker gräset inifrån.

Golf med naturen i tanken

Är golfbanan en miljöbov? Eller kan den naturnära sporten tvärtom bli en av de starkaste krafterna för hållbarhet inom idrott? Runt om i Europa förvandlas golfbanor till multifunktionella anläggningar där birdies samsas med bin och fairways blomstrar av biologisk mångfald.

TEXT HENRIK LENNGREN

ATT TÄNKA PÅ ANNAT än vatten är väl de flesta hobbygolfares devis för att försöka övervinna hjärnspöken och kunna fokusera på ett tryggt inspel mot green istället för de kostsamt bollslukande vattenhindren på par trean.

Men på Mjölby GK i svenska Östergötland står ett gäng golfare och spejar ner i en damm. De letar efter en liten svart krabat med orange mage – den större vattensalamandern.

– Vi hade 15 hannar här i våras och vill såklart att de ska bli fler. Därför har vi anlagt nya dammar och lagt ut solstenar där de kan värma sig, säger Gert Lövgren, som leder klubbens miljöarbete.

På Mjölby GK har naturintresset vuxit i takt med projektens framgång. Klubben har fått internationell uppmärksamhet genom sin certifiering via GEO OnCourse och blev 2018 utsedd till Årets Miljöklubb i Sverige. I år tävlar de om en internationell miljöutmärkelse i England.

– Vi jobbar med hållbarhet inom natur, resurser och samhälle, inte bara med naturvärden. För att få i gång arbetet handlar det mycket om att få medlemmarna engagerade, säger Gert Lövgren.

MULTIFUNKTIONELLA BANOR

Mjölby GK är långt ifrån ensamma. Runt om i Norden och Europa pågår en omställning där golfbanor utvecklar sitt hållbarhetsarbete och tar ett större ansvar för sina lokala ekosystem. Det handlar om smartare bevattning, solceller på klubbhusen, hållbarare banvård och klubbträffar där det plötsligt pratas om både puttlinjer och pollineringsstråk.

– Tyvärr är det många, även golfare, som inte vet vilken tillgång en golfbana kan vara för naturen. Vi har sett att banorna fungerar som fristäder för rödlistade arter, oavsett om det gäller växter, insekter, fåglar eller amfibier, säger Maria Strandberg, chef på Scandinavian Turfgrass and Environment Research Foundation (STERF), de nordiska golfförbundens gemensamma forskningsstiftelse.

Hon lyfter särskilt fram forskningen kring multifunktionella golfbanor – anläggningar som inte bara är en idrottsarena, utan även en viktig del av samhällets sammanhängande nätverk av grönområden.

– Golfbanor kan bidra till landsbygdsutveckling, natur- och kulturvård och biologisk mångfald, men också fungera som rekreationsområden och ytor för skolans utomhusundervisning. På vissa platser i Sverige har golfklubbar redan börjat samarbeta med skolor för att ta emot

”Vi jobbar med hållbarhet inom natur, resurser och samhälle, inte bara med naturvärden.”

Gert Lövgren
Miljöansvarig, Mjölby GK

elever och använda banan som ett klassrum i naturen, säger Maria Strandberg.

Ett enkelt men tydligt exempel finns i Storbritannien. På Llandudno Golf Club har man byggt ett “bug hotel” – ett insekshotell där bin och andra pollinatörer kan ta skydd.

– Det skapar en skyddad plats där bin, fjärilar och andra pollinerare kan överleva tuffa väderförhållanden och hitta en trygg miljö att fortplanta sig i. Vi ser att fler golfbanor tar efter den här typen av initiativ eftersom det är enkla åtgärder som ger stor effekt för den biologiska mångfalden, säger Jonathan Smith, grundare av GEO Sustainable Golf Foundation.

Han menar att golfen i själva verket kan spela en ledande roll i hållbarhetsrörelsen.

– Golf har en unik koppling till naturen och en möjlighet att leda vägen för andra sporter. Det handlar inte bara om att minska påverkan, utan också om hur golfbanor

kan bidra positivt till ekosystem och lokalsamhällen. För att lyckas måste vi bli bättre på att lyfta fram det arbete som redan görs, säger Jonathan Smith.

SJÄLVFÖRSÖRJANDE PÅ VATTEN

Golf må ses som en aktivitet präglad av sin historia och tradition, men idag krävs innovation och ny teknik för att möta klimatförändringar och hållbarhetskrav.

– Vi har installerat solceller, bytt ut delar av maskinparken och tar i bruk en hel flotta robotgräsklippare. Det minskar vår dieselförbrukning rejält, berättar Björn Wennström, klubbdirektör på Ålands Golfklubb.

Robotklipparna är en del av ett större skifte. I Fair-Water-projektet som drivs av STERF undersöks hur golfbanor kan minska sin vattenförbrukning.

– Vatten är en återkommande kritisk fråga för alla golfanläggningar, både i Norden och internationellt. Genom att

”Vi har sett att banorna fungerar som fristäder för rödlistade arter.”

Maria Strandberg
Chef, STERF

Inte bara en idrottsarena. Golfbanan fyller allt oftare en roll som en viktig del av samhällets sammanhängande grönområden.

**Golfens
hållbarhets-
omställning**

ELDRIVEN BANVÅRD

Robotgräsklippare minskar utsläppen och håller spelytor i toppskick utan tung dieselanvändning.

SOLCELLSDRIVNA KLUBBHUS

Många nordiska klubbar har installerat solceller. På Mjölby GK täcker solenergin upp till 25 procent av klubbens årliga elbehov.

**BEVATTNING
MED BRÄCKT VATTEN**

Test pågår med salt- och bräckvatten för att minska användningen av dricksvatten.

TÅLIGARE GRÄS

Forskningsprojekt som Fair-Water och Scangreen undersöker alternativa tåligare grässorter som kräver både mindre vatten och kemikalieanvändning.

POLLINERINGSPROJEKT

Utveckla miljön på banorna för att gynna biologisk mångfald. Med vildvuxna områden, insekshotell och pollineringsytor med sandbäddar för att gynna bin, fjärilar och andra pollinerare.

FOTO: ISTOCK/ARIS

välja torktåliga grässorter och anpassa banskötseln kan vi minska vattenförbrukningen avsevärt, säger Maria Strandberg.

Hon berättar att forskning just nu pågår kring hur golfbanor kan bli självförsörjande på vatten, exempelvis genom att samla in regnvatten och använda alternativa bevattningsmetoder.

Det handlar också om att minska användningen av kemiska växtskyddsmedel. STERF driver just nu projektet IPM Golf, där man undersöker hur golfbanor kan hantera grässjukdomar som snömogel och dollarspot med nya skötselmetoder och biologiska växtskyddsmedel i stället för kemisk bekämpning.

– Framtidens golfbana måste bli mer motståndskraftig och anpassningsbar. När vi lär oss mer om hållbar skötsel kan vi bättre hantera klimatförändringarnas effekter, som nya grässjukdomar, och skapa en golf som håller i längden, säger Maria Strandberg.

GOLFARE KAN LEDA VÄGEN

Men hållbarhet är inte bara klubbarnas ansvar. Som golfare kan du också bidra. Att välja en bana som arbetar aktivt med hållbarhet är en bra start. Att slänga peggen i återvinningslådan i stället för på marken en annan.

STERF:s forskning visar att golfare redan bidrar mer än de tror. Bara genom att vara medlem i en nordisk golfklubb går ungefär fem kronor per

FOTO: UNISKA/HANDREAS BRUN

Vattenförsörjning är ofta en stor och kostsam utmaning för golfbanor.

medlem och år till hållbar golfrelaterad forskning, tack vare deras arbete.

– Det kan låta som en liten summa, men den gör stor skillnad. Tack vare den gemensamma finansieringen kan vi bedriva forskning som hjälper golfklubbar att ligga steget före och anpassa sig till framtidens utmaningar, säger Maria Strandberg.

Och hur ser framtiden ut?

– Jag tror att fler kommer att inse att golfbanor inte bara är till för spelet. De har en roll i samhället, i miljön, i hur vi tar hand om våra resurser. Golfen kan göra skillnad, men då måste vi också ta det ansvaret, avslutar Jonathan Smith.

FOTO: KARIN SCHMIDT

”Golf har en unik koppling till naturen och en möjlighet att leda vägen för andra sporter.”

Jonathan Smith
Grundare, GEO Sustainable Golf Foundation

Riskjusterad avkastning – vägen till smartare fondval

Sharpekvoten gör det lättare att jämföra fonder genom att ta hänsyn till risken.

TEXT RICHARD SIGRAY

VAD ÄR GOD AVKASTNING för en aktie- eller räntefond? Det lite tråkiga svaret är: det beror på. Många sparare stirrar sig blinda på den absoluta avkastningen när de väljer fonder, men missar att ta hänsyn till risken som tas. Två fonder kan ha samma avkastning, men om den ena har tagit betydligt högre risk för att nå dit är det en viktig faktor att beakta.

– Att en fond haft en hög årlig avkastning säger egentligen ingenting om dess kvalitet om vi inte också ser på hur den svänger upp och ner. Det är därför vi använder mått som Sharpekvoten, förklarar Lars Söderfjell, som är aktiechef hos Ålandsbanken Fondbolag.

Nobelpristagaren William Sharpe är personen bakom Sharpekvoten. Han formulerade formeln i mitten på 1960-talet. Sedan dess har den blivit en av de mesta använda för att mäta riskjusterad avkastning.

SHARPEKVOT SOM VÄGLEDNING

Sharpekvoten är ett nyckeltal som visar hur mycket avkastning en fond har genererat i förhållande till den risk som tagits. Ju högre Sharpekvot, desto bättre har fonden presterat i relation till risken. Måttet ger en god vägledning vid jämförelser, men det är viktigt att jämföra fonder inom samma kategori. Det är inte relevant när en aktiefond ställs mot en räntefond.

Kvoten beräknas genom att ta fondens avkastning för en tidsperiod minus den riskfria räntan och sedan dela summan med standardavvikelsen. Den riskfria räntan är avkastningen på till exempel ett bankkonto, medan standardavvikelsen är ett mått på hur mycket avkastningen har svängt över tid.

– Standardavvikelse, eller volatilitet med ett

annat ord, är viktigt eftersom den visar hur stabil en fonds avkastning har varit. En fond som svänger mycket kan ge hög avkastning vissa år, men underprestera andra år, säger Lars Söderfjell.

VAD ÄR EN BRA SHARPEKVOT?

En fond med hög avkastning kan ha en låg Sharpekvot medan en fond med låg avkastning kan ha en hög Sharpekvot. Så vilken kvot bör man då sträva efter?

– Leta efter fonder som har en stabil avkastning över tid och helst en Sharpekvot över 1,0. Det innebär att fonden har gett bättre avkastning under mätperioden än vad risken motiverar, säger Lars Söderfjell.

Är Sharpekvoten under 0 betyder det att du inte får betalt för den risk du tar. Då kan ett bankkonto vara ett bättre alternativ. Notera också att Sharpekvoten kan variera över tid. Vissa bra börsår kan den vara högre än det historiska genomsnittet. Sharpekvoten brukar bli lägre ju längre tid som observeras. Tidsaspekten är viktig att ta hänsyn till när olika fonder jämförs.

– Man ska också komma ihåg att Sharpekvoten blickar bakåt och inte förutspår utvecklingen i framtiden, säger Lars Söderfjell.

RISK OCH BELÖNING

En vanlig missuppfattning är att hög risk är förknippad med hög avkastning. Ett illustrerande exempel kan hämtas från casinospalet roulette där du som satsar allt på ett enda nummer kan få en omedelbar avkastning på 3 500 procent. Det låter fantastiskt, men då bör du vara medveten om att sannolikheten för att förlora är 97 procent.

Sharpekvot

Avkastning - Riskfri ränta
Standardavvikelse

”Att investera handlar inte om att undvika risk, utan om att förstå och hantera den.”

– Att investera handlar inte om att undvika risk, utan om att förstå och hantera den. Det är lättare att tolerera risk i uppgångar än i nedgångar. Det ligger i människans natur att reagera känslomässigt kraftigare på förluster än vinster, menar Lars Söderfjell.

En viktig del i rådgivningen hos Ålandsbanken är att ringa in hur mycket risk en kund är villig att ta. Hur stor minskning av ditt sparkapital kan du tolerera under ett år? När det gäller fonder kan låg risk och utsikter för en stabil avkastning vara ett bättre alternativ för riskaverta investerare.

– Det handlar om att hitta en fond som ger en bra balans mellan risk och avkastning, snarare än att jaga de högsta siffrorna för året. En aktiefond har historiskt över tid gett 3-4 gånger högre avkastning än en räntefond och 5 gånger högre än ett statspapper. Jag brukar säga att kostnaden för hög avkastning på aktiemarknaden är dålig nattsömn, avslutar Lars Söderfjell.

LARS SÖDERFJELL
Aktiechef på
Ålandsbanken Fondbolag

Checklista fondval

1

HUR MYCKET RISK är du beredd att ta? Tål du kraftiga uppgångar och nedgångar eller föredrar du en mer försiktig strategi?

2

GÖR RÄTTVISA JÄMFÖRELSE.

Titta på den riskjusterade avkastningen när du överväger olika investeringsalternativ, till exempel i aktiefonder.

3

VÄLJ TIDSPERIOD

att jämföra. En fond kan ha god riskjusterad avkastning över en tioårsperiod, men presterat sämre i närtid.

4

SHARPEKVOTEN är en hjälp, men ger inte hela bilden. Det finns fler faktorer att beakta, exempelvis: vilka sektorer är intressanta nu, hur ser marknadsläget ut och vilka är dina sparmål?

Alla investeringar i finansiella instrument innebär en risk. Historisk utveckling eller förväntad avkastning är ingen garanti för framtida avkastning. Värde på en investering, och den avkastning som genereras, kan både öka och minska, och du kan förlora hela eller delar av det insatta kapitalet. Informationen ska inte ses som personlig rådgivning, och vi rekommenderar att du kontaktar en finansiell rådgivare för att få en bedömning anpassad till din individuella situation.

Blå nycklar till ett längre liv

Vanorna vi kan lära oss av platserna där människor lever extra länge.

TEXT **OSKAR HAMMARKRANTZ**

Nuoro-provinsen på Sardinien.

De blå zonerna

Okinawa, Japan
Nuoro, Sardinien
Loma Linda, Kalifornien
Nicoya, Costa Rica
Ikaria, Grekland

SEDAN URMINNES TIDER har människan sökt efter ungdomens källa. Ännu är den inte funnen, men vi har åtminstone hittat några nycklar till att leva ett längre liv. Och genom att se och lära av de så kallade blå zonerna kan vi alla öka chansen att kunna på några extra år i våra egna liv.

Begreppet blå zoner myntades i början av 2000-talet av forskarna Michel Polain och Gianni Pes. De upptäckte och kartlade en plats på Sardinien som hade ovanligt många 100-åringar. Till de blå zonerna räknas även japanska Okinawa, grekiska Ikaria samt regionen Nicoya i Costa Rica. Ibland tas även kaliforniska området Loma Linda med som en femte zon. Den amerikanske journalisten Dan Beuttner har senare populariserat och bidragit till att teorin om de blå zonerna har fått spridning runt om i världen.

– Sannolikt finns det många fler blå zoner i världen. Men för att klassas som blå zon måste det finnas forskning och tydliga bevis för att befolkningen

på platsen verkligen blir äldre, menar Henrik Ennart, som är vetenskaps-journalist och har skrivit flera böcker i ämnet.

INTE GENETISKT BESTÄMT

Henrik Ennart har själv besökt flera platser runt om i världen där många 100-åringar lever, och enligt honom och den enade forskarkåren är det ett antal saker som sticker ut hos grupperna.

– Det finns en stor mängd olika faktorer som påverkar hur gammal en människa blir. Men det går att ringa in fyra saker som är särskilt viktiga: hälsosam mat, fysisk aktivitet i vardagen, socialt nätverk samt en känsla av mål och mening i tillvaron.

Att nå hundra år handlar i de här fallen alltså inte om någon ”blå zon-gen” som gör att befolkningen på en viss plats blir äldre, utan till största delen om så kallade livsstils-faktorer. Bland annat har man kunnat konstatera att Okinawa-bor som

flyttat till Kanada, ett land med hög medellivslängd, levde länge – medan andra Okinawa-bor som flyttat till Hawaii och Brasilien, länder med kortare medellivslängd, inte alls levde lika länge.

– Vid Okinawa finns flera amerikanska flygbaser och därmed också ett flertal amerikanska snabb-matsrestauranger. Det betyder att många lagt om sin livsstil vilket resulterat i försämrad hälsa och kortare liv. Det ger också belägg för att miljö verkar väga tyngre än arv, alltså gener, när det gäller livslängd.

NORDISKA BLÅ ZONER

Även i Norden kan man hitta vad som liknar blå zoner, alltså att man har ovanligt många hundraåringar, och att de äldre här är pigga och aktiva.

I Sverige sticker Småland ut och även Åland skulle kunna räknas som

en blå zon, om man vidgar begreppet något. Här är nämligen den förväntade medellivslängden för nyfödda 84,04 år medan övriga Finland hamnar på 81,52 år. Därmed är Åland den region i Finland där man förväntas leva längst.

– Jag har inte studerat Åland närmare, men ett sannolikt antagande är att både god ekonomisk levnads-standard, hög utbildningsnivå och samhörighetskänsla gör att man lever länge här, säger Henrik Ennart.

Dock har livsstilen i dessa områden förändrats genom att de små lant-bruken till stor del försvunnit och att man därmed blivit allt mer stillasittande, samtidigt som kost-hållningen förändrats.

– De nya blå zonerna är snarare ställen som Monaco där man har råd med bästa möjliga sjukvård, att äta hälsosamt och ofta kan leva ett relativt stressfritt liv.

”Fyra saker är särskilt viktiga för ett långt liv: hälsosam mat, fysisk aktivitet, socialt nätverk samt en känsla av mål och mening i tillvaron.”

Det är livsstilsförutsättningar, snarare än genetiska faktorer som skapar blå zoner, menar Henrik Ennart.

Att hitta en mening med livet, ikigai på japanska, är en viktig förklaring till långt liv i de blå zonerna.

Nycklarna till ett längre liv

Livsstilsfaktorer som är gemensamma för de blå zonerna, och som leder till ett hälsosammare och längre liv.

1. Mindre eller ingen rökning.

2. Starka familjeband och andra sociala relationer.

3. Måttligt kaloriintag.

4. Grön mat. Stor andel vegetarisk kost och endast måttligt intag av kött. Baljväxter är en vanlig föda.

5. Fysisk aktivitet. Att mer eller mindre ständigt vara i rörelse.

6. Socialt engagemang. Att människor i alla åldrar, även de äldre, är socialt aktiva och integreras i samhället.

7. Relativt lite stress.

8. Måttlig konsumtion av alkohol.

Svårnavigerat territorium

Eskalerande handelskrig skapar frågetecken kring tillväxten och styrkan i den amerikanska ekonomin. Samtidigt skönjs en ökad ekonomisk aktivitet i Europa med stärkt köpkraft hos hushållen och attraktiva värderingar på europeiska aktier.

TEXT NIKLAS WELLFELT

EFTER NÅGRA MÅNADER med den nytillträdde Trump-administrationen är världsordningen precis så tumultartad som kunde befaras. Vårt basscenario för 2025 är dock en gradvis återhämtning av den globala konjunkturen, underbyggd av lägre inflation, sänkta räntor och stigande köpkraft hos hushållen. Starkare efterfrågan och lägre räntor borde även få fart på industrins investeringar.

Men ett eskalerande handelskrig kommer sannolikt att innebära högre prisnivåer (tullar) som slår mot hushållens köpkraft, vilket underminerar möjligheterna till en konsumentdriven konjunkturåterhämtning. Och galopperande osäkerhet om framtidens spelregler för bolagen sätter käppar i hjulen i styrelserummen när beslut om investeringsplaner ska klubbas.

Om konsumenter och företag tappar tilltron kommer det att utmynna i

väsentligt svagare tillväxt också i USA. Vi antar att Trump har insikt om detta, och därför avstår från att skjuta ekonomin i sank.

För i ett handelskrig är alla förlorare och kanske allra mest USA – och inte minst Trumps kärnväljare. Exempelvis är produktionskedjan i amerikansk bilindustri synnerligen regionaliserad över gränserna mellan Mexiko, USA och Kanada. Ett handelskrig skulle sannolikt innebära kraftiga prishöjningar för konsumenter, diverse underleverantörer till industrin som stänger

”Strukturella utmaningar löses inte med hjälp av penningpolitik, även om räntesänkningar kan ge kortsiktig lindring.”

verksamheten eller går i konkurs och massvis med arbetstillfällen riskerar att gå förlorade.

HÖG FALLHÖJD

I aktiemarknaden har det skett ett skifte i ledarskap. Den amerikanska börsen har länge varit dominerande, men under inledningen av 2025 har Europa tagit täten. Fortfarande är värderingen av de nordiska och europeiska aktiemarknaderna attraktiva med vinstmultiplar i underkant av historiska genomsnitt, trots att cykliska vinster sannolikt är nära botten.

Ekonomiska data i USA har däremot försvagats tydligt hittills under året, och vi ser en risk att denna trend fortsätter, åtminstone på kort sikt. Detta kan komma att påverka vinstprognoserna för amerikanska bolag negativt. Samtidigt är värderingen av amerikanska aktier betydligt högre än normalt.

Riskerna ökar på USA-marknaden i och med att det inte finns ett värderingsstöd som kan absorbera eventuella nedrevideringar av vinstprognoser, vilket är värt att ha i åtanke.

GRÖNA SKOTT

En viktig förklaring till den relativt gynnsamma utvecklingen för europeiska aktier är att konjunkturdata i eurozonen däremot överraskat positivt. Inte minst de ledande indikatorerna för tillverkningsindustrin visar en tydlig förbättring. En tänkbar förklaring är att den lageravveckling som pågått inom exempelvis fordonsindustrin i Europa nu är avslutad. En annan är att starkare efterfrågan från hushållen börjar slå igenom även i tillverkningsindustrin.

För Europa har Trumps inträde i Vita huset inneburit ett bryskt uppvaknande så väl säkerhets- som handelspolitiskt. Den konjunkturåterhämtning som marknaden väntat på i Europa har dröjt väsentligt längre än vi hoppats på, men sannolikt kommer de gröna skott i ekonomin som vi kan skönja, att få understöd av omfattande satsningar riktade mot europeiskt försvar och infrastruktur. Så väl på EU-nivå som i Tyskland har det annonserats synnerligen omfattande investerings- och upprustningsprogram.

Men med detta sagt är tysk industri i en utmanande position med oviss

energipolitik, låg produktivitetsutveckling och haltande konkurrenskraft. Strukturella utmaningar löses inte med hjälp av penningpolitik, även om räntesänkningar kan ge kortsiktig lindring. Därmed är fler räntesänkningar från europeiska centralbanken att vänta.

STÄRKT SVENSK KRONA

Under inledningen på 2025 har inflationen varit en kalldusch för svenska Riksbanken. Prisökningstakten har återigen tagit fart. Glöm därmed fler räntesänkningar från Riksbanken i nuläget.

Den svenska kronan har stärkts väsentligt sedan i höstas och det finns goda argument för en fortsatt kronförstärkning. Att det sannolikt inte blir fler räntesänkningar är ett sådant argument. Men ett ökat förtroende för Riksbanken, med en penningpolitik bättre i linje med ekonomiska fundamenta, parat med en begriplig kommunikation, är kanske det viktigaste argumentet.

Starka statsfinanser med en låg skuldsättning talar också till kronans favör, när Europa står inför massiva investeringar i försvar och infrastruktur, vilka behöver finansieras. Kronan brukar variera med konjunkturen och en begynnande cyklisk återhämtning har också potential att lyfta valutan.

Sammanfattningsvis är det ännu ganska tidigt på 2025, men finansiella marknader signalerar förhoppningar om ett bättre år på den europeiska sidan av Atlanten – åtminstone i relativa termer.

8.3.2025

NIKLAS WELLFELT
Chefsstrateg på
Ålandsbankens Fondbolag

FRISKVÅRD

INKLUDERANDE BASTUBAD

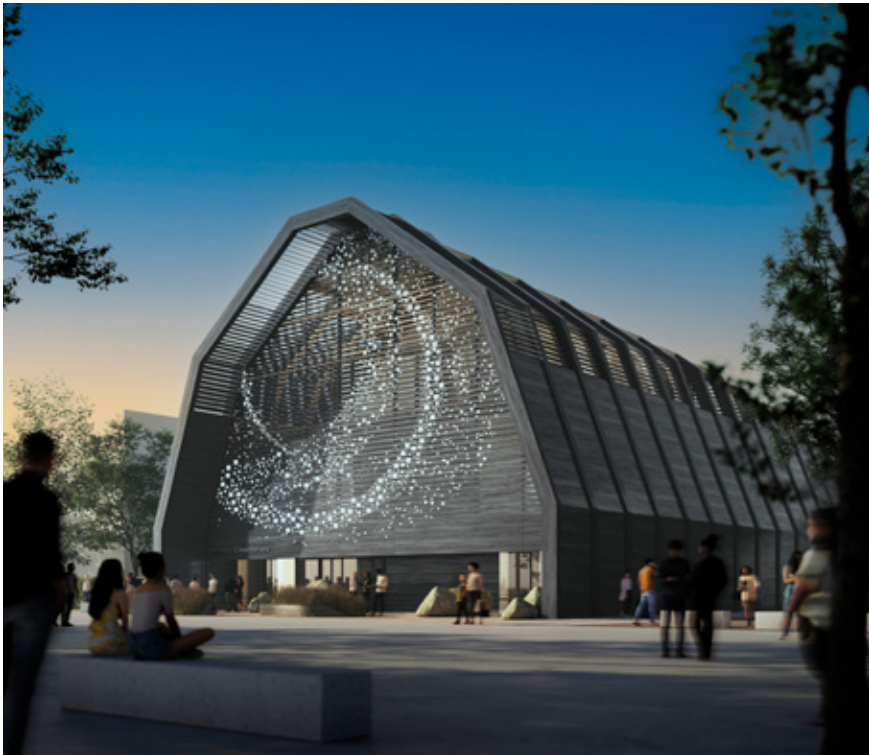
BASTUSUGNA BESÖKARE i Oslo bör inte missa Trosten, en flytande bastu i Oslofjorden. Bastun är byggd av återvunnen aluminium och har anpassningar för gäster med rörelsehinder. Bokningar kan göras året runt och utsikten över det nyligen uppförda Munch-museet ingår i upplevelsen.

HEMFRID

INTE BARA DAMM

ROBOROCK SAROS Z70 tar robotdammsugning till en ny nivå. Med hjälp av en utfällbar arm och gripklo kan den lyfta objekt under 300 gram och förflytta dem till en förutbestämd plats i hemmet. Dammsugarens sensorer känner igen 108 förprogrammerade objekt och du kan lägga till 50 egna saker som du vill ha undanröjda från golvet.

UTSTÄLLNING

NORDISKT AVTRYCK I JAPAN

DANMARK, FINLAND, ISLAND, NORGE OCH SVERIGE ställer gemensamt ut i en nordisk paviljong på Expo 2025 – världsutställningen i japanska Osaka. Besökarna får ta del av nordisk kultur samt det senaste inom teknik, innovation och hållbarhet.

Paviljongen på 1200 kvadratmeter inhyser bland annat ytor för utställningar och möten, en nordisk trädgård samt en restaurang på taket. Expo 2025 pågår mellan 13 april och 13 oktober 2025.

BIOGRAFI

HÖGA INSATSER

I BOKEN Gambling Man porträtteras Masayoshi Son, den mytiske japanske miljardären och grundaren av Softbank, som tidigt investerade i succéer som Yahoo, Alibaba och ARM – men även fiaskon som WeWork.

Författaren Lionel Barber, tidigare redaktör på Financial Times, söker efter drivkraften hos en visionär outsider som gått sin egen väg i finansvärlden.

FOTO: ICEYE

INNOVATION

SER GENOM MOLN

FINLÄNDSKA ICEYE har av tidningen Fast Company listats som ett av världens 50 mest innovativa företag. Iceye:s nätverk av satelliter kan med så kallad SAR-teknik se i mörker och genom täta molntäckten.

Satelliterna kan övervaka allt ifrån glaciärers smältning till oljeutsläpp i haven – och de väntas även spela en viktig roll i Europas satsningar på ökad försvarskapacitet.

DESIGN

SITT VACKERT PÅ PAPPER

DEN ITALIENSKA designfirman Arper har slagit sina påsar ihop med svenska startupen PaperShell. Tillsammans har de uppdaterat Arpers ikoniska kontorsstol. Modellen heter Catifa Carta. Istället för material som läder, metall och plast är sitsen och ryggstödet tillverkad av 29 lager miljövänligt pressat papper.

FOTO: SALVA LOPEZ / ARPER

FOTO: OURA

HÄLSA

SMARTA SMYCKEN

OURA tillverkar ringar som genom sensorer kan mäta sömnkvalitet, fysiska aktiviteter och samla in olika hälsodata. Miljontals ringar från det finländska bolaget har sålts och setts på fingrarna hos celebriteter som Kim Kardashian och prins Harry.

Senaste modellen Gen 4 ska vara bekvämare att bära och med hjälp av Symptom Radar kan ringen varna om du är på väg att bli förkyld, redan innan första nysningen.

FOTO: JASON O'REAR

HÅLLBART HOTELL

GRÖNARE ÖVERNATTNING

Nyöppnade hotellet Populus i Denver siktar på att bli USA:s första koldioxid-negativa hotell. Under 2025 är målet att 55 000 träd ska planteras för att klimat-kompensera för de utsläpp som hotellet genererar. För varje övernattningsplanteras ett träd.

Genomgående har återvunnet material använts i hotellets biofiliska design och allt matavfall från hotellets restaurang komposterar.

Transparens utlovas genom att hotellets klimatavtryck publiceras löpande på en webbplats.

”Under 2025 är målet att 55 000 träd ska planteras.”

KLIMATMÅL HAR VALIDERATS

I **SLUTET** på december fick vi det positiva beskedet och bekräftelsen att Ålandsbankens ambitiösa klimatmål nu är validerade av Science Based Targets initiative SBTi. Våra klimatmål täcker in både kreditgivning, Treasury och Fondbolagets verksamhet, samt ett antal delmål.

SBTi är en global organisation som riktar in sig på att bekämpa klimatförändringar genom att stödja företag till att fastställa vetenskapligt baserade klimatmål.

I dagsläget har över 9 000 företag världen över anslutit sig till initiativet.

DIGITALA BREV OM BOLAGSHÄNDELSE

NUMERA SKICKAR vi information om bolagshändelser, såsom emissioner och uppköpserbjudanden, endast digitalt. Det gör det både enklare och snabbare att svara på breven – samtidigt som miljöbelastningen minskar.

3 SÄTT ATT ÖKA SÄKERHETEN

DET FINNS FLERA SÄTT att bekämpa bedrägerier. På Ålandsbanken har vi infört olika säkerhetsbegränsningar med syfte att vinna tid och hinna prata med oss innan du gör oplanerade överföringar eller betalningar från dina konton. De tre olika alternativen är:

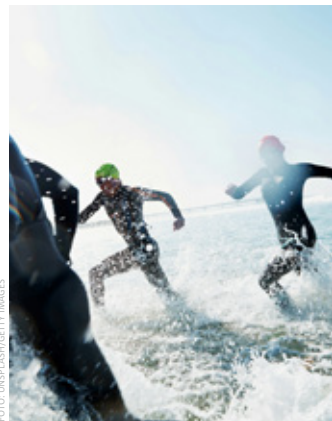
– *Geografiska säkerhetsgränser för kontobetalningar:* fungerar likt dina betalkortsgränser. Du väljer alltså själv vilka regioner du kan göra betalningar till. Vet du exempelvis att du inte gör betalningar eller överföringar till andra länder än Norden kan du välja Norden som geografisk säkerhetsgräns. Att öppna upp flera regioner kräver att du

kontaktar banken först.

– *Extra Trygg-tjänst:* innebär att du inte kan öppna nya konton, ändra dygnsgränsen på dina konton samt ändra eller lägga till nya telefonnummer själv via Internetkontoret eller Mobilbanken. Du behöver ringa eller besöka oss först.

– *Blockera ditt sparkonto* för avgående betalningar och överföringar. Det innebär att du kan betala till kontot, men om du vill föra över pengar från kontot måste du kontakta oss först.

Hör av dig till oss om du vill veta mer eller om du vill aktivera en eller flera av säkerhetsbegränsningarna ovan.

ANMÄL ETT LAG TILL ÖSTERSJÖSTAFETTEN

TILLSAMMANS MED Åland Event ordnar Ålandsbanken en lagstafett i Käringsund i augusti. Det är en kort supersprint som innebär 200 m simning, 6 km cykling och 2 km löpning där tre lagdeltagare utför vardera ett moment av stafetten. Antar ditt företag utmaningen och tävlar mot Ålandsbankens lag?

Mer info hittar du på www.triathlon.ax.

MER VINDKRAFT I PRODUKTION

ÅLANDSBANKEN VINDKRAFT SPECIAL-PLACERINGSFOND har ytterligare två projekt som är klara att producera el. Både Kalistanneva i Kurikka och Karahka i Oulainen färdigställdes planenligt i slutet av 2024.

I och med slutförandet av de två projekten kommer totalt fyra av fondens fem projekt att vara i produktion 2025: Murtomäki, Juurakko, Karahka och Kalistanneva. I fondens femte projekt, Niinimäki, har lyftningen av turbinerna påbörjats och vindparken förväntas vara i produktion sommaren 2025.

SMARTA OCH SNYGGA BETALNINGSLÖSNINGAR

ATT LÄMNA både plånbok och kontanter hemma är inget hinder, vare sig du är hemma eller på resa. Nu har vi dessutom utökat antalet digitala betalningslösningar som fungerar med Ålandsbankens kort och erbjuder även Samsung Pay och Fidesmo Pay.

Det ger dig fler alternativ att betala med smartklockor samt wearables

som ringar, smycken och armband. I Samsung Wallet kan du, förutom kortuppgifter, även lägga till bankkonton, biljetter och dina digitala hus- eller bilnycklar.

Mer information om både säkerhet och användning av dessa betalningslösningar hittar du på vår webbplats.

Kontakta oss

Ålandsbanken Apb

HUVUDKONTOR:

Nygatan 2, Mariehamn, Åland
Telefon +358 204 29 011 (växel)
www.alandsbanken.fi

AFFÄRSOMRÅDET FINLAND

Direktör Anne-Maria Salenius
Telefon 020 429 3401
anne-maria.salonius@alandsbanken.fi

PRIVATE BANKING

Chef Pasi Poikkeus
020 429 3472
pasi.poikkeus@alandsbanken.fi

PREMIUM BANKING

Chef Maarit Vesala
020 429 3601
maarit.vesala@alandsbanken.fi

HELSINGFORS

Bulevarden 7

TAMMERFORS

Hämeenkatu 4, våning 6

ÅBO

Hansakvarteret, Eriksgatan 17

PARGAS

Köpmangatan 24

VASA

Hovrättsplanaden 11

ULEÅBORG

Kyrkogatan 19

Läs mer på:
alandsbanken.fi/sv

Entreprenör i ständig rörelse

Färgglada strumpor, rengöringsmedel och regnkläder.
Mikael Söderlindh ser affärsmöjligheter i vardagens nyttosaker.
Men investeringen han är mest nöjd med är sin egen hälsa.

MIKAEL SÖDERLINDH

Ålder: 45

Bostadsort: Djursholm, Sverige

Bakgrund: Entreprenör. Grundare av Happy Socks och har även återlanserat Häxans Städprodukter. Varit med i uppstarten av bolag som Stutterheim, NA-KD, och även producerat långfilmen Ur spår.

Aktuell med: DRM-LND som låter kunderna designa och skapa sina egna accessoarer. Butikskedjan har gjort succé och på kort tid etablerat sig i Sverige, Finland, Danmark, Storbritannien och Mellanöstern.

Vad är du riktigt bra på?

Att ta visioner och idéer till verklighet.

Vilken är din sämsta egenskap?

Att aldrig vilja ha tråkigt.

Vilken personlig egenskap värderar du högst hos andra?

Ärlighet och långsiktighet.

Vilken talang skulle du helst vilja ha?

Resa i tiden.

Vad är ditt motto?

Hard work pays the bill.

Vad ville du bli när du var liten?

Förstod i ung ålder att vanligt jobb inte var min grej.

Vem är din främsta förebild?

Företagsledare som kan navigera bolag genom svåra perioder.

Vilken egenskap uppskattar du mest i en affärsrelation?

Entusiasm och glädje.

Hur kopplar du av?

Långt löppass.

Vad hatar du allra mest?

Trångsynthet och skvaller.

Vad är du mest rädd för?

Att bli vuxen.

Vad är det lyxigaste du unnar dig?

Pizza varannan söndag.

Vad anser du vara den mest överskattade dygden?

Den som väntar på något gott...

Alldeles för otålig. Saker ska hända nu.

Vad går på repeat på din spellista?

Klassisk musik för att försöka skapa fokus.

Podd, film, tv-serie eller bok du vill tipsa om?

The Hermetica, ännu inte riktigt fått grepp om den. En utmaning att verkligen förstå.

”Jag känner ofta stor lycka på flygplan, antingen är jag på väg någonstans eller så är jag på väg hem.”

Vem tar du med dig till en öde ö?

Mina barn och vi kommer aldrig tillbaka.

Vilken är din bästa investering?

Den i min hälsa.

Vilka ord eller fraser överanvänder du?

Plockat upp ”sho”, så det överanvänder jag just nu...

Vilket råd skulle du vilja ge till ditt 20-åriga jag?

Att resan är viktigare än målet.

Vad eller vem är den största kärleken i ditt liv?

Kärleken till mina barn och den relation vi har.

När och var är du lyckligast?

Jag känner ofta stor lycka på flygplan, antingen är jag på väg någonstans eller så är jag på väg hem. Lycka är att vara på väg mellan olika platser.

Vad är du mest stolt över?

Hur jag har lyckats komma vidare och det jag lärt mig efter utmaningar och svåra perioder.

Om du var tvungen att arbeta, men inte behöver pengarna, vilket jobb skulle du välja då?

Hantverkare och snickra galna hus.

Finlands bästa Private Banking – fjärde året i rad

Vi fortsätter erbjuda dig Finlands bästa förmögenhetsförvaltning med personlig service och långsiktigt engagemang för ditt bästa.

Välkommen till en bank som värdesätter dig och miljön.

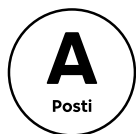

KANTAR | PROSPERA

PRIVATE BANKING

ÅLANDSBANKEN

MISSA INTE ÅLANDSBANKENS NYA PODCAST

LYSSNA PÅ NYA AVSNITT VARJE VECKA
VIA SPOTIFY ELLER DÄR PODDAR FINNS.

Carl-Henrik Söderberg
Marknadsstrateg & Programledare

PLACERINGS PODDEN

AV ÅLANDSBANKEN

Vi går vår egen väg

ÅLANDSBANKEN

Historisk utveckling eller förväntad avkastning är ingen garanti för framtida avkastning. Investeringar i finansiella instrument innebär alltid risk och det finns en möjlighet att du kan förlora hela eller delar av det investerade kapitalet. Denna podcast ges ut av Ålandsbanken och syftar till allmän information. Den är inte avsedd att ge specifika finansiella råd och informationen ska därför inte betraktas som investeringsrådgivning, eftersom hänsyn inte har tagits till din specifika ekonomiska situation. Vi rekommenderar att du inhämtar information från flera källor och, om nödvändigt, konsulterar en oberoende finansiell rådgivare innan du fattar några investeringsbeslut.